

Lietu otrā dzīve

Mērķis: sekmēt izpratni par iepakojuma otrreizējās izmantošanas iespējām.

Uzdevumi:

- 1) izvēlēties darba veikšanai piemērotu materiālu;
- 2) attīstīt radošās prasmes, veidojot noderīgas lietas no izlietotā iepakojuma;
- 3) apzināties savas iespējas iepakojuma kaitīgās ietekmes uz vidi samazināšanai un šo iespēju realizācijai.

Mācību priekšmeti: dabaszinības, vizuālā māksla, mājturība un tehnoloģijas.

Ieteicamā nodarbības gaita.

1. Skolotājs ar skolēniem pārrunā, kādu ietekmi uz vidi atstāj atkritumi. Skolotājs jautā skolēniem, kā varētu samazināt atkritumu daudzumu. Skolotājs uzklauša skolēnu atbildes (nepirkt preces, kuras ir nevajadzīgi daudz iesaiņotas; nepirkt preces, kuras nav vajadzīgas; nedāvināt citiem lietas, kuras pašam nav vajadzīgas; iegādātās preces izmantot vairākkārt; pirkt labas preces, kuras kalpo ilgi utt.).
2. Viens no veidiem, kā samazināt atkritumu daudzumu, ir dāvināt citiem cilvēkiem videi draudzīgas dāvanas. Grupā veic “prāta vētru” “Videi draudzīgas dāvanas” (piemēram, biļetes uz teātri; nomazgāt traukus māsas vietā; dāvanā manta, kuru cilvēks tik tiešām vēlas; labs darbs; CD ar iemīļoto mūziku u. tml.). Skolotājs ar skolēniem pārrunā, kādas dāvanas varētu dāvināt jebkuram, kādas – draugiem, kādas – tikai vecākiem un vecvecākiem utt.
3. Videi draudzīgas dāvanas iespējams pagatavot arī no izlietotā iepakojuma. Skolotājs mudina skolēnus grupās veidot sarakstus uz lielām lapām, kādas noderīgas lietas var izgatavot no izlietotā iepakojuma. (Katra grupa veido sarakstu par citu iepakojuma veidu – plastmasas, papīra, metāla vai stikla iepakojumu.) Izveidotos sarakstus skolēni pielīmē pie savas klases sienas. Pēc rotācijas principa skolēnu grupas apstaigā visus sarakstus, izlasa tos un papildina ar savām idejām. Beigās skolēni atgriežas pie sava saraksta un izlasa citu grupu papildinājumus. Šādā veidā skolēni būs iepazinušies ar citu idejām. Šajā uzdevumā svarīgi ierobežot laiku, piemēram, desmit minūtes saraksta izveidei un piecas minūtes sarakstu papildināšanai.
4. Katrs skolēns izgatavo kādu noderīgu lietu no izmantotā iepakojuma. Skolēni var izmantot iepriekš uzrakstītās idejas, darba burtnīcā 26.–27. lpp. aprakstītās idejas vai izdomāt vēl ko citu.
5. Skolēni prezentē savus darbus.

Citas idejas.

1. Var veidot skolā izstādi – konkursu.
2. Var organizēt dāvināšanas akciju.
3. Ja klasē pieņemts sveikt citam citu dzimšanas un vārda dienās, šajā gadā skolēni var vienoties dāvināt pašgatavotas dāvanas no izlietotā iepakojuma.
4. Darba burtnīcā aprakstītas dažādas idejas, kā no izlietotā iepakojuma pagatavot noderīgas lietas, tomēr ir plašas iespējas izdomāt vēl citas idejas. Piemēram, no dažādu krāsu izlietotiem iepakojuma maisiņiem tamborēts maisiņš kalpos tikpat ilgi kā auduma maisiņš. Stikla traukos skolēni var izveidot dažādus dekorus no dabas materiāliem (ieberot kārtās smiltis, akmentiņus, graudus utt.).
5. Var izgatavot papīru (sk. DB 28.–29. lpp.).

Papildinformācija.

Ziemassvētku dekorācijas

1. Paņem alumīnija foliju no šokolādes vai citu produktu iepakojuma!
2. Izgriez sniegpārslīņas un izrotā logu, savu istabu vai eglīti!

Disko bumba

1. Piepūt apaļas formas balonu!
2. Aplīmē to ar alumīnija folijas gabaliem!
3. Piekar balonu pie griestiem!
4. Ļauj, lai tas griežas un to no dažādām pusēm apspīd krāsainu spuldzīšu gaisma!

Putnubiedēklis

Ja tev ir dārzs, kurā strazdi noēd ķiršus vai mežacūkas izrok kartupeļus, izgatavo putnubiedēkli! Putnubiedēklis darbosies efektīvāk, ja tam piestiprināsi konservu kārbas, izlietotus tablešu iepakojumus (medicīniskos blisterus) un alumīnija foliju.

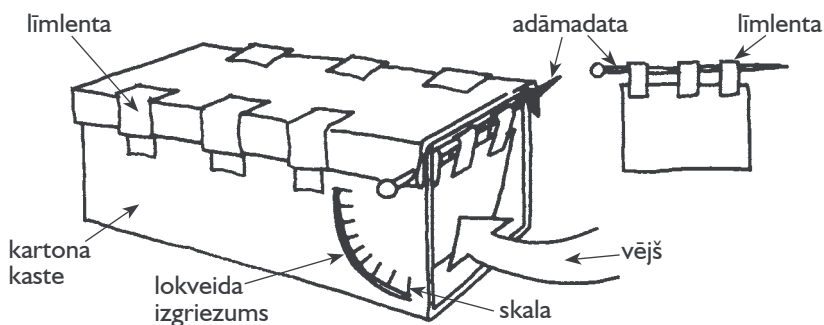
Putnu barotava

1. Izmazgā piena vai sulas paku!
2. Izgriez palielus vienādas formas caurumus tās sānos!
3. Iekar izgatavoto barotavu kokā tā, lai kaķis nevarētu tai piekļūt, un ieber tajā barību putniem!

Atceries! Ja esi sācis barot putnus, tas jāturpina darīt visu ziemu, jo putni, pieraduši, ka barība vienmēr ir, to neatraduši, var nosalt.

Vēja stipruma mērītājs

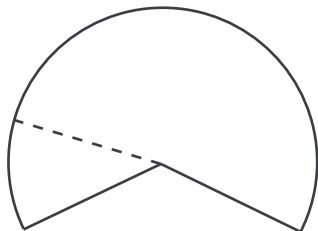
1. Izveido kārbas vienā sēnā lokveida izgriezumu un vienmērīgi sagrafē astoņās iedaļās!

2. Nogriez kartona kārbai galu un pielīmē vāku ar līmlenti!
3. Izdur cauri kārbai koka iesmiņu, nogriez mazāku iegūto kartona loksni un piestiprini to ar līmlenti vai izturīgu diegu pie iesmiņa, kā parādīts zīmējumā!
4. Izej pagalmā un novieto vēja ātruma mērītāju pretvēja virzienā tā, lai vējš "pūš iekšā kastē"! Paskaties no sāniem, cik augstu paceļas kartona loksne!

Adventes kalendārs

1. Uzlīmē uz kartona olu kārbas abas pusēs!
  2. Nokrāso tās ar gvašas krāsām un ļauj nožūt!
  3. Izgriez no papīra 24 apļa segmentus (sk. zīm.), kuru rādiuss ir 4 cm, un salīmē pa doto līniju!
- Ja izvēlēties zaļu papīru, izgatavotās egļītes izrotā ar krāsainiem papīra aplīšiem vai citas formas rotājumiem!
  - Ja vēlies, vari pielīmēt izveidotajiem konusiem ausis, iezīmēt acis un pielīmēt pipara degunu – iznāks peles.
4. Izdekorē malas nokrāsotajām olu kastītēm!
  5. Ieliec dāvanas vai lapiņas ar labajiem darbiem olu kārbīņu padziļinājumos un apsedz tās ar dekoratīvajiem konusiem!

Svečturis – dekoratīvs elements

1. Izvēlies interesantas formas stikla pudeli!
2. Notīri no tās papīru un izmazgā!
3. Uzliec pudeli uz pamatnes, piemēram, uz kartona gabala!
4. Iestiprini pudeles kaklā sveci un aizdedzini to! Degot svece pilēs, un izkusušais parafīns paliks uz pudeles.
5. Kad pirmā svece izdegs, ņem citas krāsas sveci un atkārtoti to pašu!

Ar katru reizi šāds svečturis kļūs arvien izskatīgāks un kalpos ilgu laiku. Kad tev šķiet, ka pudele ir pietiekami apvilējusi ar parafīnu, izmanto to kā dekoratīvu elementu savā istabā, bet svečturim ņem jaunu pudeli!

Ievēro! Labāk izskatīsies tumša pudele.

Izvēlies sveces košās krāsās, kuru parafīns notek (dažām svecēm ir īpašs apvalciņš, kas pasargā parafīnu no notecēšanas)!

Nekad neatstāj sveci degot, kad tevis nav istabā vai aizejot gulēt!

Vāze

1. Izvēlies stikla trauku, kura forma tev šķiet piemērota vāzes izgatavošanai!
2. Nomazgā trauku ar ziepjūdeni un kārtīgi nožāvē!
3. Uzskicē uz papīra zīmējumu, kuru tu gribētu izveidot uz vāzes!
4. Iegādājies veikalā speciālās krāsas stikla apgleznošanai un izlasi pamācību!
5. Vispirms uzzīmē zīmējuma kontūras!
6. Kad kontūras nožuvušas, aizpildi tās ar krāsu!
7. Ļauj krāsai nožūt!

Vēja virziena rādītājs

1. Ieber pudelē smiltis un ievieto koka iesmiņu, kā parādīts zīmējumā!
2. Nostiprini iesmiņu ar plastilīnu, lai tas nekustētos!
3. Izgriez no kartona divas simetriskas, vienādas bultas (to priekšgalam jābūt platākam par pakaļgalu) un ielīmē tām pa vidu pildspalvas uzgali!
4. Uzliec pildspalvas uzgali uz iesmiņa!
5. Iestiprini plastilīnā četrus sērkokociņus, kuriem galā pielīmē debespušu nosaukumu burtus!
6. Izej pagalmā, ar kompasu nosaki debespusi un novieto pudeli tā, lai Z burts atrastos ziemeļu virzienā! Ja pareizi būs piestiprinājis sērkokociņus un pielīmējis burtus, tad ziemeļu virzienam pretējais sērkokociņš rādīs dienvidus.
7. Bultas smailais gals rādīs, no kuras puses pūš vējš.

Ziemassvētku dekorācijas “Zvaniņi”

1. Izmazgā jogurta trauciņus un nožāvē tos!
2. Izgatavo no nevajadzīga dāvanu papīra, vecām avīzēm un dabas materiāliem ornamentus un dekorācijas, kuras ar līmi vai stieplītēm piestiprini pie jogurta trauciņa!
3. Izdur caurumiņu jogurta trauciņa dibenā, izvelc caur to izturīgu auklu un nostiprini ar sērkokociņu!

4. Zvaniņa mēlītes vietā vari iestiprināt krāsainas lentītes vai dabas materiālu kompozīciju.
5. Piestiprini zvaniņus pie griestiem, lampas vai egles zaros! Glīti izskatās mazāku un lielāku zvaniņu kombinācija.

Auskari

1. Izgriez no plastmasas pudeles tādas formas figūru, kādus vēlies savus auskarus!
2. Pielīmē pie plastmasas formas abām pusēm krāsainas salvetes!
3. Apgriez liekos salvetes gabalus ar mazām šķērītēm!
4. Piestiprini formu pie iepriekš iegādāta auskaru āķīša (tādus var iegādāties speciālos veikalos)!

Ja vēlies, ar tievu metāla stieplīti vari piestiprināt vienu pie otras dažādas formas figūras. Lai auskari ilgāk saglabātos, vari tos nolakot no abām pusēm ar caurspīdīgu nagu laku, tomēr atceries, ka tas nav videi draudzīgi.